

Sınıf Yönetiminde Yapay Zekâ Uygulamalarının Öğrencilerin Duyuşsal Zekâ Gelişimine Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Ayşedudu Tekindemir¹ Süleyman Doğan²

Atıf/Reference: Tekindemir, A. ve Doğan, S. (2026). Sınıf Yönetiminde Yapay Zekâ Uygulamalarının Öğrencilerin Duyuşsal Zekâ Gelişimine Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 172-188.

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkilerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen 10 ortaöğretim öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarını öğrenmeyi destekleyen, öğretim süreçlerini kolaylaştıran ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanabilen önemli araçlar olarak değerlendirdiklerini göstermiştir. Katılımcılar, duyuşsal zekânın öğrencilerin akademik başarıları, öz farkındalıkları, empati kurma becerileri, iletişim yeterlikleri ve sosyal ilişkileri açısından önemli bir role sahip olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin öz farkındalık, motivasyon ve özgüven gelişimlerine katkı sağlayabileceğini ifade etmiştir. Özellikle kişiselleştirilmiş geri bildirimler, bireysel öğrenme desteği ve öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini izleyebilmeleri önemli avantajlar olarak görülmüştür. Araştırmada yapay zekâ uygulamalarının sosyal becerileri destekleme, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine yardımcı olma ve öğrenmeye yönelik ilgiyi artırma potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenler, yapay zekâ uygulamalarının bilinçsiz veya aşırı kullanımının öğrencilerin sosyal etkileşimlerini azaltabileceği, empati becerilerini zayıflatabileceği ve teknoloji bağımlılığına yol açabileceği yönünde görüş bildirmişlerdir. Katılımcılar, yapay zekânın eğitim sürecinde destekleyici bir araç olarak kullanılabilmesini ancak öğretmenin rehberlik rolünün, insan ilişkilerinin ve duygusal bağın yerini alamayacağını vurgulamışlardır. Sonuç olarak araştırma, yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimini destekleme potansiyeline sahip olduğunu, ancak bu potansiyelin etkili biçimde ortaya çıkabilmesi için uygulamaların pedagojik ilkeler doğrultusunda, öğretmen rehberliğinde ve insan merkezli bir yaklaşımla kullanılması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, sınıf yönetimi, duyuşsal zekâ, öğretmen görüşleri, sosyal-duyuşsal gelişim, nitel araştırma.

Teachers' Views on the Impact of Artificial Intelligence Applications in Classroom Management on Students' Emotional Intelligence Development

Abstract

The purpose of this study is to examine the effects of artificial intelligence applications used in classroom management on the development of students' emotional intelligence, based on the perspectives of secondary

¹ Öğretmen; Işıklar Çok Programlı Anadolu Lisesi, <https://orcid.org/0009-0008-3790-4747>; ayse.rsp03@gmail.com;

² Prof. Dr.; Yıldız Teknik Üniversitesi İnsan ve Doğa Bilimleri Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0003-1825-2583>;

sudogan@yildiz.edu.tr; *Bu çalışma, birinci yazar Ayşedudu Tekindemir tarafından, ikinci yazar danışmanlığında Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanan "Sınıf Yönetiminde Yapay Zekâ Uygulamalarının Duyuşsal Zekâ Alanına Etkisinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

school teachers. The study was conducted using a case study design within the framework of a qualitative research approach. The study group consisted of 10 secondary school teachers selected through purposive sampling. Research data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher and analyzed using content analysis. The research findings indicate that teachers view AI applications as important tools that support learning, facilitate teaching processes, and can be adapted to students' individual needs. Participants noted that emotional intelligence plays a significant role in students' academic achievement, self-awareness, empathy skills, communication competencies, and social relationships. The vast majority of teachers stated that AI applications could contribute to the development of students' self-awareness, motivation, and self-confidence. In particular, personalized feedback, individualized learning support, and students' ability to track their own learning processes were seen as significant advantages. The study found that AI applications have the potential to support social skills, help students recognize their strengths and weaknesses, and increase interest in learning. However, teachers expressed concerns that the unconscious or excessive use of AI applications could reduce students' social interactions, weaken their empathy skills, and lead to technology addiction. Participants emphasized that while AI can be used as a supportive tool in the educational process, it cannot replace the teacher's guiding role, human relationships, or emotional bonds. In conclusion, the research shows that AI applications have the potential to support the development of students' emotional intelligence; however, for this potential to be effectively realized, the applications must be used in accordance with pedagogical principles, under teacher guidance, and with a human-centered approach.

Keywords: Artificial intelligence, classroom management, emotional intelligence, teacher perspectives, social-emotional development, qualitative research.

1. Giriş

Dijital dönüşüm ve yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin eğitim alanında giderek yaygınlaşması, öğretim süreçleri, sınıf yönetimi ve öğretmen rollerinin yeniden şekillenmesine neden olmaktadır (Kiremitçi ve ark., 2022). Adaptif öğrenme sistemleri, öğrenme analitiği ve duygu analizi temelli uygulamalar, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş öğrenme deneyimleri sunmaktadır (Ayten ve Hatipoğlu, 2021). Özellikle ChatGPT gibi üretken yapay zekâ araçları, içerik üretimi, soru-cevap süreçleri ve işbirlikli öğrenme etkinliklerinde yeni kullanım alanları oluşturmuştur. Bu gelişmeler öğretim süreçlerini desteklerken, insan etkileşiminin azalması, teknolojiye bağımlılık, empati ve sosyal becerilerin zayıflaması gibi olası riskleri de gündeme getirmektedir (Yılmaz ve ark., 2015).

Son yıllarda eğitim ortamlarında ChatGPT, adaptif öğrenme sistemleri ve duygu analizi uygulamalarının kullanımındaki artış, bilişsel öğrenme çıktılarının yanı sıra duyuşsal ve sosyal öğrenme boyutlarının da yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmıştır (Başar ve ark., 2022). Ancak mevcut çalışmaların büyük bölümü akademik başarı, öğrenme performansı ve teknoloji kabulü gibi değişkenlere odaklanmaktadır (Sağlam ve Kavgacı, 2021). Buna karşın sınıf yönetimi süreçlerinde kullanılan YZ uygulamalarının öğrencilerin duygu, öz düzenleme, empati ve motivasyon gibi duyuşsal özellikleri üzerindeki etkileri yeterince incelenmemiştir (Yıldız, 2023). Özellikle Türkiye'de sınıf yönetimi, yapay zekâ ve duyuşsal zekâyı birlikte ele alan nitel araştırmaların sınırlı olması önemli bir araştırma boşluğuna işaret etmektedir (Asma, 2023).

Duyuşsal zekâ, bireyin kendi duygularını ve başkalarının duygularını tanıma, anlama, yönetme ve uygun biçimde ifade edebilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır (Yurtseven, 2020). Öz farkındalık, empati, duygu yönetimi, sosyal beceriler ve motivasyon bu yapının temel bileşenlerini oluşturmaktadır (Zembat ve Yılmaz, 2023). Duyuşsal zekâ; akademik başarı, sosyal uyum, sınıf içi davranışlar ve kişilerarası ilişkiler üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu nedenle günümüz eğitim sistemlerinde öğrencilerin yalnızca bilişsel değil, sosyal ve duygusal gelişimlerinin de desteklenmesi önemli görülmektedir (Ogelman ve ark., 2022).

YZ uygulamaları, öğrencilerin duygusal farkındalık, öz düzenleme, empati ve motivasyon becerilerini destekleyebilecek çeşitli olanaklar sunmaktadır (Bağçeci ve ark., 2022). Yapay zekâ destekli geri bildirim sistemleri, duygu analizi araçları ve kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları öğrencilerin kendilerini tanımalarına ve öğrenme süreçlerini daha etkili yönetmelerine katkı sağlayabilmektedir (Kesik ve Cığerci, 2021). Bununla birlikte mevcut çalışmaların çoğu bilişsel çıktılara odaklanmakta, duyuşsal gelişimi öğretmen bakış açısıyla inceleyen araştırmalar sınırlı kalmaktadır (Öztürk ve Özan, 2021). Ayrıca insan etkileşiminin azalması, teknoloji bağımlılığı, empati kaybı ve sosyal izolasyon gibi riskler de yapay zekâ uygulamalarının dikkatle değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır (Banaz ve Demirel, 2024).

Literatürde yapay zekâ ve eğitim ilişkisini inceleyen çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen araştırmaların büyük kısmı akademik performans, teknoloji kullanımı ve öğretim süreçlerine odaklanmaktadır (Dilekçi ve

Nartgün, 2019). Buna karşılık, sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkisini öğretmen görüşleri doğrultusunda inceleyen çalışmalar oldukça sınırlıdır (Başar ve ark., 2022). Özellikle Türkiye bağlamında sınıf yönetimi, yapay zekâ ve duyuşsal zekâ değişkenlerini birlikte ele alan nitel araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu durum araştırmacının temel çıkış noktasını oluşturmaktadır (Sağlam ve Kavgacı, 2021).

Bu araştırmacının amacı, sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmada öğretmenlerin YZ uygulamalarının öğrencilerin duygu farkındalığı, öz düzenleme, empati ve motivasyon becerileri üzerindeki etkilerine yönelik değerlendirmeleri incelenmiştir. Çalışmanın, öğretmenlerin konuya ilişkin deneyim ve görüşlerini ortaya koyarak eğitim yöneticilerine, politika yapıcılara ve araştırmacılara katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca Türkiye’de sınıf yönetimi, yapay zekâ ve duyuşsal zekâ değişkenlerini birlikte ele alan sınırlı sayıdaki çalışmaya nitel verilerle katkı sunacağı düşünülmektedir.

Bu kapsamda araştırmacının temel sorusu şu şekilde belirlenmiştir:

“Öğretmenlerin görüşlerine göre sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamaları öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimini nasıl etkilemektedir?”

2. Yöntem

Bu araştırmada, öğretmenlerin sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkilerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmaları, belirli bir olguya ilişkin katılımcı deneyimlerini, algılarını ve görüşlerini derinlemesine incelemeyi amaçlayan araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu araştırmada incelenen durum, öğretmenlerin sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine yönelik etkilerine ilişkin değerlendirmeleridir.

Araştırmacının çalışma grubunu 2025–2026 eğitim öğretim yılında farklı branşlarda görev yapan 10 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Ölçüt olarak öğretmenlerin aktif olarak görev yapıyor olmaları ve yapay zekâ uygulamalarına ilişkin temel düzeyde bilgi sahibi olmaları dikkate alınmıştır (Patton, 2015).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Branş	Mesleki Kıdem
K1	Kadın	29	Türkçe	6 yıl
K2	Erkek	34	Sosyal Bilgiler	10 yıl
K3	Kadın	31	İngilizce	8 yıl
K4	Erkek	38	Sınıf Öğretmeni	14 yıl
K5	Erkek	42	Matematik	17 yıl
K6	Kadın	27	Fen Bilimleri	4 yıl
K7	Kadın	35	Rehber Öğretmen	11 yıl
K8	Erkek	30	Türkçe	7 yıl
K9	Kadın	33	İngilizce	9 yıl
K10	Erkek	40	Sınıf Öğretmeni	15 yıl

Çalışma grubunda 5 kadın ve 5 erkek öğretmen yer almaktadır. Katılımcıların yaşları 27 ile 42 arasında değişmekte olup mesleki kıdemleri 4 ile 17 yıl arasında değişmektedir. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacıya belirli bir çerçeve içerisinde veri toplama olanağı sunarken katılımcıların görüşlerini ayrıntılı biçimde ifade etmelerine de olanak sağlamaktadır (Merriam, 2018).

Görüşme formunun hazırlanmasında sınıf yönetimi, yapay zekâ ve duyuşsal zekâ alanındaki ilgili literatür incelenmiştir. Hazırlanan taslak form eğitim yönetimi ve eğitim teknolojileri alanlarında uzman iki öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş, alınan geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Görüşme formu toplam 16 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Sorular; katılımcıların yapay zekâya ilişkin bilgi düzeyleri, yapay zekâ uygulamalarının duyuşsal zekâ üzerindeki etkileri, olumlu ve olumsuz yönleri, geleceğe ilişkin öngörüler ve kişisel deneyimlerini belirlemeye yönelik hazırlanmıştır.

Araştırma verileri gönüllülük esasına göre toplanmıştır. Katılımcılara araştırmacının amacı açıklanmış ve görüşmeler öncesinde bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Görüşmeler yüz yüze veya çevrim içi ortamda

gerçekleştirilmiş, katılımcıların izin vermesi durumunda not alınarak kayıt altına alınmıştır. Her görüşme yaklaşık 20–30 dakika sürmüştür. Elde edilen veriler görüşme sonrasında yazılı metne dönüştürülerek analiz sürecine hazırlanmıştır.

Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, benzer verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek yorumlamaya olanak tanıyan sistematik bir analiz yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

Analiz sürecinde öncelikle görüşme kayıtları ve notları ayrıntılı olarak okunmuştur. Daha sonra veriler kodlanmış, benzer kodlar bir araya getirilerek kategoriler oluşturulmuş ve bu kategoriler altında temalar belirlenmiştir. Bulguların sunumunda katılımcılar K1, K2, K3 ... K10 şeklinde kodlanmıştır.

Araştırmada nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik yerine kullanılan inandırıcılık, aktarılabirlik, tutarlılık ve teyit edilebilirlik ölçütleri esas alınmıştır (Lincoln ve Guba, 1985). İnanırıcılığı artırmak amacıyla görüşme soruları uzman görüşüne sunulmuş ve katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Aktarılabirliği sağlamak için araştırma süreci ve çalışma grubuna ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Tutarlılığı artırmak amacıyla veri toplama ve analiz süreçleri sistematik biçimde yürütülmüş, kodlama işlemleri araştırmanın amacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Teyit edilebilirliği sağlamak amacıyla ise elde edilen veriler, oluşturulan kodlar ve tema yapıları araştırma süreci boyunca saklanarak denetlenebilir hale getirilmiştir.

Araştırmada bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun hareket edilmiştir. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmış, kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı ve elde edilen verilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı kendilerine açıklanmıştır. Katılımcı isimleri yerine K1, K2, K3 şeklinde kodlar kullanılmıştır. Araştırma sürecinde Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere uyulmuştur (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2021). Bu araştırma, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur (Toplantı Tarihi: 02.05.2026, Toplantı No: 2026.05, Rapor No: 20260509527).

3. Bulgular

3.1.Giriş ve Kavramsal Algılara İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin sınıf yönetiminde yapay zekâ uygulamalarına ilişkin bilgi düzeyleri, duyuşsal zekânın öğrenci gelişimindeki önemi ve yapay zekâ uygulamalarının duyuşsal zekâyı geliştirme potansiyeline ilişkin görüşleri incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Giriş ve Kavramsal Algılara İlişkin Tema, Kategori ve Kodlar

Tema	Kategori	Kod	f Katılımcılar
Yapay zekâyâ ilişkin bilgi ve algılar	Öğretim sürecine katkı	Öğrenmeyi destekleme	4 K1, K3, K7, K8
		Öğretmene destek sağlama	5 K2, K3, K4, K7, K10
		Kişiselleştirilmiş öğrenme	3 K3, K7, K9
		Öğrenci takibi ve analiz	3 K3, K7, K10
		Teknolojik dönüşüm aracı	2 K5, K9
		Bilgi düzeyi	Sınırlı bilgi sahibi olma
Duyuşsal zekânın önemi	Akademik katkılar	Akademik başarıyı destekleme	5 K1, K3, K6, K7, K10
		Sosyal-duyuşsal gelişim	Empati geliştirme
	Sosyal-duyuşsal gelişim	Sosyal ilişkileri güçlendirme	5 K1, K3, K4, K7, K9
		Öz farkındalık kazandırma	4 K3, K4, K7, K9
		Karar verme becerisi	1 K5
Yapay zekânın duyuşsal zekâyâ etkisi	Olumlu görüşler	Duyuşsal farkındalığı artırma	4 K1, K3, K8, K10
		Öğrenci merkezli öğrenme	3 K1, K3, K8
		Anlık geri bildirim sağlama	3 K3, K5, K10
		Öğrenmeyi destekleme	4 K4, K5, K6, K9
	Sınırlı/olumsuz görüşler	İnsan duygularını tam anlayamama	2 K2, K7
		Öğretmen-öğrenci iletişimini azaltma	1 K4

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin sınıf yönetiminde yapay zekâ uygulamalarını ağırlıklı olarak öğrenmeyi destekleyen, öğretmene yardımcı olan ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanabilen

teknolojik araçlar olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Özellikle “öğretmene destek sağlama” (f=5) ve “öğrenmeyi destekleme” (f=4) kodları ön plana çıkmıştır. Buna karşın bazı katılımcılar yapay zekâ uygulamaları hakkında sınırlı bilgiye sahip olduklarını belirtmişlerdir (f=2).

Katılımcılar yapay zekâyı çoğunlukla eğitim sürecini kolaylaştıran bir araç olarak tanımlamışlardır. K3 bu durumu “*öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanmış eğitim sunmak ve öğretmene destek sağlamak amacıyla kullanılabilir*” şeklinde ifade ederken, K10 yapay zekâyı “*öğrencilerin ödevlerini takip eden ve hangi öğrencinin nerede zorlandığını gösteren dijital yardımcıları*” olarak tanımlamıştır. Buna karşılık K6 “*Pek bilgim yok*” ifadesiyle bilgi eksikliğine dikkat çekmiştir.

Duyuşsal zekânın önemi konusunda tüm katılımcıların olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. En sık vurgulanan kodlar akademik başarıyı destekleme (f=5), sosyal ilişkileri güçlendirme (f=5), empati geliştirme (f=4) ve öz farkındalık kazandırmadır (f=4). Katılımcılar duyuşsal zekânın yalnızca akademik başarı için değil, öğrencilerin sosyal ve kişisel gelişimleri açısından da kritik bir rol oynadığını belirtmişlerdir.

Bu bağlamda K3, “*Duyuşsal zeka öğrencilerin kendilerini tanımalarını, başkalarının duygularını anlamalarını ve sağlıklı sosyal ilişkiler kurmalarını sağlar*” derken, K10 ise “*Duyuşsal zekâyı bir öğrencinin okul başarısının anahtarı olarak görüyorum*” ifadelerini kullanmıştır. K9 ise sosyal medya kullanımının öğrencilerin duygusal gelişimlerini olumsuz etkileyebileceğini belirterek duyuşsal zekânın günümüzde daha da önemli hale geldiğine dikkat çekmiştir.

Yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâlarını geliştirebilme potansiyeline ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. Özellikle duygusal farkındalığı artırma (f=4), öğrenci merkezli öğrenme ortamı oluşturma (f=3) ve anlık geri bildirim sağlama (f=3) kodları öne çıkmıştır. Bununla birlikte bazı katılımcılar yapay zekânın insan duygularının karmaşıklığını tam olarak anlayamayacağını ve öğretmen-öğrenci etkileşimini azaltabileceğini ifade etmişlerdir.

Örneğin K3, “*yapay zeka öğrencilerin duygusal durumlarını analiz edip uygun geri bildirimler sunarak duygusal farkındalıklarını artırabilir*” derken, K2 “*insan karmaşık bir canlıdır; yapay zekâ duyguları tam olarak anlayamaz*” görüşünü dile getirmiştir. Benzer şekilde K4, yapay zekânın öğrenmeyi destekleyebileceğini ancak “*öğretmenle olan iletişimi olumsuz etkileyebileceğini*” belirtmiştir.

Bu bulgular, öğretmenlerin yapay zekâyı genel olarak eğitim ve sınıf yönetimi açısından yararlı bir araç olarak gördüklerini; ancak duyuşsal gelişim konusunda insan etkileşiminin vazgeçilmez olduğunu düşündüklerini göstermektedir.

3.2. Yapay Zekâ Uygulamalarının Duyuşsal Zekâyâ Etkisine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin sınıf yönetiminde kullandıkları veya bildikleri yapay zekâ uygulamalarına, bu uygulamaların öğrencilerin duyuşsal zekâ becerilerine etkilerine, duygusal farkındalık ve duygu yönetimine katkılarına ve öğrencilerin motivasyon ile özgüven gelişimindeki rollerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Yapay Zekâ Uygulamalarının Duyuşsal Zekâyâ Etkisine İlişkin Tema, Kategori ve Kodlar

Tema	Kategori	Kod	f Katılımcılar	
Kullanılan/Bilinen Uygulamaları	Yapay Zekâ Eğitim uygulamaları	ChatGPT	2 K1, K8	
		Quizlet	3 K1, K8, K9	
		Kahoot	3 K1, K8, K9	
		Duolingo	2 K7, K9	
		Khan Academy	2 K7, K9	
		Eğitim teknolojileri	Akıllı tahta uygulamaları	2 K4, K10
		Öğrenme yönetim sistemleri	1 K3	
Duyuşsal zekâ becerilerine etkiler	Öz farkındalık	Otomatik değerlendirme sistemleri	1 K10	
		Empati ve duygusal farkındalık	Empati geliştirme	6 K1, K3, K7, K8, K9, K10
		Sosyal gelişim	Sosyal becerileri destekleme	3 K1, K3, K8
		Akademik-duyuşsal gelişim	Motivasyon ve başarı artışı	4 K4, K5, K6, K9

Tema	Kategori	Kod	f Katılımcılar
Duygusal durumları anlama ve yönetme	Sınırlılıklar	Sosyal iletişimin azalması	2 K2, K4
	Duygu analizi	Yüz/ses/yazı analizleri	4 K1, K7, K8, K10
	Kişiselleştirme	Duyguya uygun içerik sunma	3 K1, K3, K8
Motivasyon ve özgüven		Kişiselleştirilmiş geri bildirim	2 K3, K9
	Sınırlılıklar	Duyguları anlamada yetersizlik	2 K4, K6
	Motivasyon artışı	Öğrenmeye ilgiyi artırma	5 K1, K3, K7, K8, K10
	Özgüven gelişimi	Başarma duygusu kazandırma	5 K1, K3, K4, K9, K10
		Kendi hızında öğrenme	3 K4, K9, K10
	Koşullu görüşler	Etkili kullanım gerekliliği	3 K2, K5, K6

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin yapay zekâ uygulamaları arasında en sık ChatGPT, Quizlet, Kahoot, Duolingo ve Khan Academy gibi eğitim odaklı araçları ifade ettikleri görülmektedir. Bunun yanında akıllı tahta uygulamaları, öğrenme yönetim sistemleri ve otomatik değerlendirme araçları da katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Özellikle Quizlet ve Kahoot uygulamaları öğretim sürecini destekleyen araçlar olarak öne çıkmıştır (f=3).

Katılımcılar kullandıkları uygulamaların öğrenmeyi destekleme ve dersleri daha ilgi çekici hâle getirme işlevlerine vurgu yapmışlardır. K1 bu durumu “*ChatGPT’yi aktif olarak kullanıyorum. Quizlet uygulamasını sınıf içerisinde konuyu pekiştirmek adına kullanıyorum*” şeklinde ifade ederken, K9 ise “*Kahoot, Duolingo, Khan Academy ve Quizlet gibi uygulamaları biliyorum*” sözleriyle açıklamıştır.

Yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ becerileri üzerindeki etkilerine ilişkin görüşler incelendiğinde en fazla vurgulanan kodun öz farkındalık geliştirme olduğu görülmektedir (f=6). Bunu motivasyon ve başarı artışı (f=4), empati geliştirme (f=3) ve sosyal becerileri destekleme (f=3) kodları takip etmektedir. Katılımcılar özellikle yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

Bu bağlamda K10, “*öğrenci kendi çalışma disiplinini veriler üzerinden gördüğünde nerede hata yaptığını daha kolay anlıyor*” derken, K3 “*öğrencilerin kendi duygularını daha iyi tanımlarına ve arkadaşlarının duygularını anlamalarına katkı sağlayabilir*” ifadesini kullanmıştır. K1 ise “*dönüt sağlayan yapay zeka araçları öğrencilerin öz farkındalığını artırır*” görüşünü dile getirmiştir.

Öğrencilerin duygusal durumlarını anlamaları ve yönetmelerine ilişkin görüşlerde yüz, ses ve yazı analizleriyle duygu analizi yapabilme özelliği ön plana çıkmıştır (f=4). Katılımcılar, yapay zekânın öğrencilerin ruh hâllerini analiz ederek uygun içerikler ve öneriler sunabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca kişiselleştirilmiş geri bildirimlerin öğrencilerin duygu yönetim becerilerini destekleyebileceği ifade edilmiştir.

Örneğin K1, “*öğrenci kendi duygusal durumunun farkına varır ve duygu durumunu daha sağlıklı yönetebilir*” derken, K3 “*stresli bir öğrenciye rahatlama egzersizleri önermek gibi kişiselleştirilmiş öneriler sunulabilir*” ifadesini kullanmıştır. Buna karşılık K4, “*yapay zekânın öğrencinin duygusal durumlarını anlama ve yönetme etkisinin yeter derecede olmadığını düşünüyorum*” şeklinde görüş belirtmiştir.

Motivasyon ve özgüven boyutunda ise katılımcıların büyük çoğunluğu yapay zekâ uygulamalarının olumlu etkileri olduğunu ifade etmiştir. En sık belirtilen kodlar öğrenmeye ilgiyi artırma (f=5), başarıma duygusu kazandırma (f=5) ve öğrencinin kendi hızında öğrenebilmesi (f=3) olmuştur. Katılımcılar, öğrencilerin hata yapmaktan çekinmeden öğrenme sürecine katılmalarının özgüven gelişimini desteklediğini vurgulamışlardır.

Bu doğrultuda K3, “*özelleştirilmiş geri bildirimler öğrencilerin kendilerini daha başarılı hissetmelerine ve özgüven kazanmalarına katkıda bulunabilir*” derken, K10 “*her öğrenciye kendi hızında ilerleme şansı verir; bu da yapabiliyorum duygusunu pekiştirir*” ifadelerini kullanmıştır. Bununla birlikte bazı öğretmenler motivasyon ve özgüven gelişiminin yalnızca teknolojiye bağlı olmadığını, etkili kullanım ve öğretmen rehberliğinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. K2’nin “*öncelikli işimiz öğrencinin motivasyonunu oluşturmaktır*” ifadesi bu görüşü desteklemektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde öğretmenler, yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin öz farkındalık, motivasyon ve özgüven gelişimlerini desteklediğini; ancak duygusal gelişimin sürdürülebilir olması için insan etkileşimi ve öğretmen rehberliğinin önemini koruduğunu düşünmektedirler.

3.3. Yapay Zekâ Uygulamalarının Duyuşsal Zekâ Gelişimine İlişkin Olumlu ve Olumsuz Yönler Dair Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine katkı sağlayan yönleri, olası olumsuz etkileri, sınıf ortamındaki insan etkileşimine etkileri ve bu uygulamaların daha etkili kullanılmasına yönelik görüşleri incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Yapay Zekâ Uygulamalarının Duyuşsal Zekâ Gelişimine İlişkin Olumlu ve Olumsuz Yönler

Tema	Kategori	Kod	f Katılımcılar
Olumlu katkılar	Öz farkındalık gelişimi	Kendini tanıma ve benlik farkındalığı	5 K2, K4, K7, K8, K9
	Sosyal-duygusal gelişim	Sosyal becerileri geliştirme	4 K1, K3, K8, K9
		İş birliği ve iletişimi destekleme	3 K1, K3, K8
		Kişiselleştirilmiş öğrenme	Bireysel ihtiyaçlara göre destek
	Geri bildirim desteği	Anında dönüt ve öz denetim	3 K1, K8, K10
Olumsuz yönler	Sosyal riskler	Empati ve sosyal ilişkilerin zayıflaması	4 K1, K3, K8, K10
		İnsan etkileşiminin azalması	5 K1, K3, K4, K8, K10
	Teknoloji kaynaklı riskler	Teknoloji bağımlılığı	1 K4
		Bilinçsiz kullanımın zararları	3 K1, K7, K8
	Bilişsel-duygusal sınırlılıklar	İnsan duygularını tam yansıtamama	3 K2, K3, K4
İnsan etkileşimine etkiler	Olumlu etkiler	İş birliğini artırma	3 K1, K8, K9
		Sessiz öğrencilerin katılımını destekleme	1 K7
		İletişimi zenginleştirme	2 K1, K10
	Olumsuz etkiler	Doğal sosyal etkileşimi azaltma	6 K1, K2, K3, K4, K6, K8
		Empati ve beden dili algısında zayıflama	2 K7, K10
Daha etkili kullanım önerileri	Öğretmen rehberliği	Öğretmen liderliğinde kullanım	4 K1, K7, K8, K10
	Sosyal-duygusal destek	Empatiyi geliştiren uygulamalar	3 K1, K4, K8
	Etkileşim odaklı kullanım	Grup çalışmaları ve iş birliği	2 K2, K3
	Erişim ve altyapı	Her öğrenci için erişilebilirlik	1 K9
	Gelişim ve değerlendirme	Uygulamaların geliştirilmesi ve izlenmesi	1 K5

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarının duyuşsal zekâ gelişimine ilişkin görüşlerinin hem olumlu hem de olumsuz boyutlar içerdiği görülmektedir. Olumlu yönler arasında en fazla vurgulanan kodlar kendini tanıma ve benlik farkındalığı (f=5), sosyal becerileri geliştirme (f=4), iş birliği ve iletişimi destekleme (f=3) ile anında dönüt ve öz denetim geliştirme (f=3) olmuştur.

Katılımcılar yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini tanımalarına, güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine ve sosyal ilişkilerini geliştirmelerine katkı sağlayabileceğini belirtmişlerdir. K4 bu durumu “*Öğrenci kendi hızında ilerlediği için kendini daha iyi tanır, öz farkındalık kazanır*” sözleriyle ifade ederken, K3 “*öğrencilerin duygusal farkındalıklarını artırabilir ve sosyal etkileşimlerini güçlendirebilir*” değerlendirmesinde bulunmuştur. Benzer şekilde K1, “*anında ve geliştirici dönüt veren uygulamalar öğrencilerin öz denetim ve sorumluluk duygularını geliştirir*” ifadesiyle geri bildirim önemine vurgu yapmıştır.

Bununla birlikte öğretmenler yapay zekâ uygulamalarının bazı riskler taşıdığına da dikkat çekmişlerdir. En fazla vurgulanan olumsuz kod insan etkileşiminin azalmasıdır (f=5). Bunu empati ve sosyal ilişkilerin zayıflaması (f=4) ve bilinçsiz kullanımın zararları (f=3) takip etmektedir.

Katılımcılar özellikle yapay zekânın öğretmenin yerini alamayacağını ve aşırı kullanım durumunda öğrencilerin sosyal gelişimlerinin zarar görebileceğini belirtmişlerdir. K1, “*Yapay zeka bir öğretmen değildir. Öğretmen öğrencilerinin duygularını anlar, onları yönlendirir ve onlarla bağ kurar*” diyerek insan unsurunun önemine vurgu yapmıştır. K3 ise “*İnsan etkileşiminin azalması öğrencilerin doğal sosyal deneyimler edinmelerini zorlaştırabilir*” ifadesini kullanmıştır. K4 de “*Sosyal becerileri olumsuz etkiler, teknolojiye bağımlılığı artırır*” görüşünü dile getirmiştir.

Yapay zekâ uygulamalarının sınıf ortamındaki insan etkileşimine etkileri konusunda öğretmen görüşlerinin iki farklı yönde yoğunlaştığı görülmektedir. Bir grup öğretmen uygulamaların iş birliğini artırabileceğini ve öğrencilerin derse katılımını destekleyebileceğini ifade ederken, diğer grup doğal sosyal etkileşimi azaltabileceğini belirtmiştir. Özellikle doğal sosyal etkileşimi azaltma kodu en yüksek frekansa sahip olmuştur (f=6).

Bu kapsamda K9, “öğrencilere interaktif bir ortam sunduğu için işbirliği becerilerini geliştirmektedir” derken, K7 “sessiz öğrenciler kendilerini daha rahat ifade edebilir” görüşünü paylaşmıştır. Buna karşın K2, “Sınırladığını düşünüyorum” ifadesini kullanmış, K4 ise “öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenle olan etkileşimini olumsuz etkiler” değerlendirmesinde bulunmuştur.

Öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarının daha etkili kullanılmasına yönelik önerileri incelendiğinde en fazla öğretmen rehberliğinde kullanım (f=4) kodunun öne çıktığı görülmektedir. Ayrıca empatiyi geliştiren uygulamaların kullanılması (f=3), grup çalışmalarıyla desteklenmesi (f=2) ve tüm öğrencilerin erişebileceği altyapının oluşturulması gibi öneriler dile getirilmiştir.

K1, “Öncelikle öğretmenler bilgilendirilmeli ve yapay zeka araçları öğretmen rehberliğinde kullanılmalıdır” derken, K3 “öğrenciler arasında iş birliği, tartışma ve grup çalışmasını teşvik etmelidir” görüşünü ifade etmiştir. K10 ise yapay zekânın “öğrencinin ilgi alanlarını keşfetmek ve ona özel rehberlik sunmak için kullanılmasının” daha etkili olacağını belirtmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde öğretmenler, yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin öz farkındalık, sosyal beceri ve duygusal gelişimlerine önemli katkılar sağlayabileceğini düşünmekte; ancak bu katkıların ortaya çıkabilmesi için uygulamaların bilinçli, kontrollü ve öğretmen rehberliğinde kullanılmasının gerekli olduğunu vurgulamaktadırlar. Ayrıca insan ilişkilerinin ve sosyal etkileşimin eğitim sürecindeki temel rolünün korunması gerektiği yönünde güçlü bir görüş birliği bulunmaktadır.

3.4. Yapay Zekâ Uygulamalarına İlişkin Gelecek Perspektifine Yönelik Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin sınıf yönetiminde yapay zekâ uygulamalarının gelecekte öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkilerine, bu uygulamaların nasıl daha kişiselleştirilmiş hâle getirilebileceğine ve konuya ilişkin gelecekte yapılması gereken araştırmalara yönelik görüşleri incelenmiştir. Elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Yapay Zekâ Uygulamalarına İlişkin Gelecek Perspektifine Yönelik Tema, Kategori ve Kodlar

Tema	Kategori	Kod	f Katılımcılar
Gelecekteki etkiler	Olumlu beklentiler	Duyuşsal gelişimi destekleme	6 K1, K3, K6, K8, K9, K10
		Kişiselleştirilmiş öğrenme ve geri bildirim	4 K3, K8, K9, K10
		Öğretmene destek ve zaman tasarrufu	2 K9, K10
	Koşullu yaklaşım	Öğretmen rehberliği gerekliliği	3 K1, K3, K8
		İnsan merkezli kullanım	4 K1, K3, K5, K7
	Riskler	İnsan ilişkilerinin zayıflaması	3 K4, K5, K7
Kişiselleştirme ve uyarlanabilirlik	Bireyselleştirme	Öğrenci düzeyine göre uyarlama	6 K1, K4, K6, K7, K8, K10
		Duygu analizine dayalı geri bildirim	4 K1, K3, K8, K10
		Kişisel ihtiyaçlara göre destek	4 K3, K4, K7, K10
	Uygulanabilirlik	Teknolojik gelişimin gerekliliği	2 K5, K9
		Tam başarıya ulaşma konusunda çekince	1 K2
Gelecek araştırmalara yönelik öneriler	Araştırma yöntemleri	Deneysel araştırmalar	4 K1, K3, K8, K10
		Uzun süreli çalışmalar	2 K3, K10
	Veri toplama yöntemleri	Gözlem çalışmaları	2 K7, K10
		Anket ve geri bildirim çalışmaları	4 K3, K4, K5, K9
	Araştırma odağı	Öğrenci odaklı araştırmalar	2 K2, K6
		Karşılaştırmalı çalışmalar	3 K1, K4, K8

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yapay zekâ uygulamalarının gelecekte öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimi üzerinde olumlu etkiler oluşturacağını düşündükleri görülmektedir. En sık ifade edilen kodlar duyuşsal gelişimi destekleme (f=6), öğrenci düzeyine göre uyarlama (f=6), kişiselleştirilmiş öğrenme ve geri bildirim sağlama (f=4) ile insan merkezli kullanım gerekliliğidir (f=4).

Katılımcılar, yapay zekâ teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte öğrencilerin bireysel özelliklerine daha uygun eğitim süreçleri oluşturulabileceğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte bu gelişimin insan ilişkilerinin yerine

geçmemesi gerektiği yönünde ortak bir görüş ortaya çıkmıştır.

Bu doğrultuda K1, “*insan ilişkilerinin yerine geçmemeli, bu araçlar öğretmen rehberliğinde kullanılmalıdır*” ifadesini kullanırken, K3 “*gelecekte yapay zekâ uygulamaları daha da kişiselleşerek öğrencilerin duygusal gelişimlerini çok daha iyi destekleyebilir*” değerlendirmesinde bulunmuştur. Benzer şekilde K10, “*öğrencinin stresli mi yoksa mutlu mu olduğunu anlayıp dersin işlenişini buna göre değiştiren bir asistan haline gelecektir*” sözleriyle geleceğe yönelik beklentisini ifade etmiştir.

Bununla birlikte bazı öğretmenler yapay zekânın olası risklerine de dikkat çekmiştir. Özellikle insan ilişkilerinin zayıflaması (f=3) ve tek tipleşme riski (f=1) geleceğe ilişkin kaygılar arasında yer almıştır. K4, “*insanları tek tipe dönüştüreceğini düşünüyorum*” ifadesiyle bu kaygıyı dile getirirken, K7 ise “*insani değerleri temel alan bilinçli teknoloji kullanımı ile destekleyebilir ya da insan ilişkilerini zayıflatabilir*” görüşünü paylaşmıştır.

Öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarının daha kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilir hâle getirilmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde en fazla öğrenci düzeyine göre uyarılma (f=6), duygu analizine dayalı geri bildirim sağlama (f=4) ve bireysel ihtiyaçlara göre destek sunma (f=4) kodlarının öne çıktığı görülmektedir.

Katılımcılar, öğrencilerin duygu durumlarının, hazırbulunuşluk düzeylerinin ve öğrenme özelliklerinin dikkate alınmasının yapay zekâ uygulamalarının etkililiğini artıracaklarını ifade etmişlerdir. K1, “*öğrencilerin duygu durumlarını analiz edip buna uygun geri bildirim sağlayabilir*” derken, K4 “*kişiye özel uygulamalar öğrencilerin eksik yönleri üzerinde durmalı ve fırsatlar sunmalıdır*” görüşünü belirtmiştir. K10 ise “*her öğrencinin öğrenme tarzına ve duygusal ihtiyaçlarına göre değişen programlar sayesinde eğitim tamamen kişiye özel hale gelebilir*” sözleriyle bireyselleştirmenin önemini vurgulamıştır.

Yapay zekâ uygulamalarının duyuşsal zekâ üzerindeki etkilerini daha iyi anlayabilmek için yapılması gereken araştırmalara ilişkin görüşler incelendiğinde deneysel araştırmalar (f=4), anket ve geri bildirim çalışmaları (f=4), karşılaştırmalı araştırmalar (f=3) ve uzun süreli çalışmaların (f=2) öne çıktığı görülmektedir.

Katılımcılar özellikle yapay zekâ kullanılan ve kullanılmayan eğitim ortamlarının karşılaştırılmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. K1, “*yapay zekâ aracı kullanılan ve kullanılmayan sınıflardaki öğrenciler karşılaştırılabilir*” derken, K3 “*uzun vadeli ve geniş örneklemlerle deneysel çalışmalar yapılmalıdır*” ifadesini kullanmıştır. K10 ise “*çocukların empati kurma becerilerini nasıl etkilediğine dair canlı gözlemler ve saha araştırmaları yapılmalıdır*” görüşünü dile getirmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde öğretmenler, yapay zekâ uygulamalarının gelecekte öğrencilerin duyuşsal gelişimlerini destekleyebilecek önemli bir potansiyele sahip olduğunu düşünmektedir. Ancak bu potansiyelin ortaya çıkabilmesi için uygulamaların insan merkezli bir yaklaşımla geliştirilmesi, öğretmen rehberliğinde kullanılması ve öğrencilerin bireysel özelliklerine göre uyarlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca konuya ilişkin deneysel, uzun süreli ve öğrenci odaklı araştırmalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

3.5. Yapay Zekâ Uygulamalarına İlişkin Deneyimler ve Ek Görüşlere Yönelik Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin sınıf yönetiminde yapay zekâ uygulamalarına ilişkin deneyimleri ve konuya yönelik ek değerlendirmeleri incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Yapay Zekâ Uygulamalarına İlişkin Deneyimler ve Ek Görüşlere Yönelik Tema, Kategori ve Kodlar

Tema	Kategori	Kod	f Katılımcılar
Yapay zekâ kullanım deneyimleri	Öğretim desteği	Yardımcı öğrenme aracı olarak kullanma	3 K1, K2, K8
		Konu pekiştirme amacıyla kullanım	2 K1, K8
	Öğrenci katılımı	Derse ilgiyi artırma	1 K9
		Derse aktif katılım sağlama	1 K9
	İletişim ve ifade becerileri	Sessiz öğrencilerin kendini ifade etmesi	1 K10
	Mesleki gelişim	Yapay zekâ kullanımını geliştirme isteği	2 K1, K8
Kullanım durumu	Doğrudan deneyim sahibi olmama	2 K3, K5	
Yapay zekâyâ ilişkin genel değerlendirmeler	Destekleyici rol	Öğretmenin yerini almayan yardımcı araç	2 K3, K10
		Kullanım koşulları	Yetkinlik ve hazırlık gerekliliği
	Eleştirel yaklaşım	İnsanı tam anlamıyla anlayamama	1 K2
	İnsani değerler	Sevgi ve şefkatin yerini alamama	1 K10

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarını çoğunlukla öğretim sürecini destekleyen yardımcı araçlar olarak kullandıkları görülmektedir. En sık ifade edilen kodlar yardımcı öğrenme aracı olarak kullanma (f=3), konu pekiştirme amacıyla kullanım (f=2), yapay zekâ kullanımını geliştirme isteği (f=2) ve doğrudan deneyim sahibi olmama (f=2) olmuştur.

Katılımcılar yapay zekâyı doğrudan öğretimin merkezine yerleştirmekten ziyade öğrenmeyi destekleyen bir kaynak olarak değerlendirmişlerdir. K1 bu durumu “*Derslerimde yapay zekâyı merkeze alarak değil de daha çok yardımcı bir kaynak olarak kullanmaktayım*” sözleriyle açıklarken, K8 de benzer biçimde “*Quizlet’i öğrencilerin konuyu daha iyi kavramalarını sağlamak için kullanıyorum*” ifadesini kullanmıştır. K2 ise öğrencilerin yapay zekâ aracılığıyla bilgiye daha hızlı ulaştıklarını belirterek “*bize düşen sağlıklı bir yönlendirme gerçekleştirmemizdir*” değerlendirmesinde bulunmuştur.

Öğretmenlerin bir kısmı yapay zekâ uygulamalarının öğrenci katılımını artırdığını vurgulamıştır. K9, “*öğrencilerin daha dikkatli dinlediklerini ve derse katılım noktasında daha aktif olduklarını söyleyebilirim*” ifadesini kullanırken, K10 “*sessiz kalan öğrencilerin bile dijital platformlarda kendilerini daha rahat ifade ettiklerini gözlemledim*” sözleriyle uygulamaların iletişim boyutuna katkı sağladığını belirtmiştir.

Bununla birlikte bazı katılımcılar henüz doğrudan kullanım deneyimine sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. K3, “*doğrudan bir kullanım deneyimim olmasa da yapay zekâ destekli uygulamaların eğitimde büyük potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum*” derken, K5 “*henüz bir deneyimim yok*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerin ek değerlendirmeleri incelendiğinde yapay zekânın eğitim sürecinde destekleyici bir araç olarak görülmesine rağmen insan unsurunun yerini alamayacağı yönünde ortak bir yaklaşımın bulunduğu görülmektedir. Özellikle öğretmenin rehberlik rolü, insani değerler ve duygusal bağ kurma becerileri ön plana çıkmıştır.

Bu doğrultuda K3, “*YZ uygulamalarının sınıf yönetiminde destekleyici bir araç olduğunu, ancak hiçbir zaman insan öğretmenin yerini tam anlamıyla alamayacağını vurgulamak isterim*” ifadesini kullanmıştır. Benzer şekilde K10, “*Yapay zeka ne kadar gelişirse gelişsin, sınıftaki sevgi ve şefkat dolu bir bakışın yerini asla tutamaz*” sözleriyle eğitimin insani yönüne dikkat çekmiştir. K5 ise yapay zekâ uygulamalarının eğitim sürecine entegrasyonu için öncelikle yeterli bilgi ve yetkinliğin kazanılması gerektiğini belirterek “*bu uygulamaları kullanabilir yetkinliğe ulaştıktan sonra programa entegre etmek daha iyi olacaktır*” değerlendirmesinde bulunmuştur.

Genel olarak değerlendirildiğinde öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarına karşı olumlu fakat temkinli bir yaklaşım sergiledikleri görülmektedir. Yapay zekâ uygulamaları öğrenme süreçlerini destekleyen, öğrenci katılımını artıran ve öğretmene yardımcı olan araçlar olarak değerlendirilirken; eğitimin temelinde yer alan insan ilişkileri, sevgi, empati ve öğretmen rehberliğinin vazgeçilmez olduğu vurgulanmaktadır. Bu durum öğretmenlerin teknoloji ile insan etkileşimi arasında dengeli bir yaklaşımı benimsediklerini göstermektedir.

4. Tartışma

Bu çalışma, öğretmenlerin sınıf yönetiminde yapay zekâ (YZ) uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkilerine ilişkin görüşlerini incelemektedir. Bulgular, YZ’nin öğrenmeyi destekleyen ve bireyselleştirilmiş öğretimi kolaylaştıran bir araç olarak görüldüğünü; ancak insan etkileşimi, empati ve öğretmen rehberliği açısından bazı kaygıları da beraberinde getirdiğini göstermektedir. Bu bölümde bulgular, ilgili literatürle karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Öğretmenlerin Yapay Zekâ ve Duyuşsal Zekâyâ İlişkin Alguları

Araştırmada öğretmenlerin YZ’yi öğrenmeyi destekleyen, bireyselleştirilmiş öğretimi kolaylaştıran ve öğretmene rehberlik eden bir araç olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bu bulgu, öğretmenlerin YZ’yi öğrenme süreçlerini kolaylaştıran, veriye dayalı ve anında geri bildirim sağlayan bir teknoloji olarak gördüklerini belirten çalışmalarla örtüşmektedir (Costa vd., 2024). Benzer biçimde, YZ tabanlı çözümlerin sınıf yaşantısını zenginleştirebileceği ve öğretmen rolünü tamamlayıcı bir unsur olarak işlev görebileceği ifade edilmektedir (Costa vd., 2024; Erdem vd., 2023). Ancak bazı araştırmalarda YZ’nin sınıf içi etkileşimi azaltabileceği ve öğretmen-öğrenci ilişkileri üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabileceği de vurgulanmaktadır (Liu vd., 2026; Henriksen vd., 2025).

Bu araştırmada da öğretmenler, YZ’nin bireyselleştirilmiş öğrenme ve geri bildirim süreçlerinde yararlı olabileceğini belirtirken, yüz yüze etkileşimin azalması ve empati gibi duyuşsal becerilerin zayıflaması konusunda çekinceler dile getirmiştir. Bu durum, YZ’nin sınıf yönetimine nasıl entegre edildiğinin belirleyici olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin insan odaklı yaklaşım ile teknoloji odaklı uygulamalar arasında denge kurma gereksinimi, literatürde de öne çıkan bir temadır (Henriksen vd., 2025; Yan vd., 2024; Yetkin, 2026;

Daldal ve Tuyan, 2024).

Öğretmenlerin duyuşsal zekâyı akademik başarı, empati, sosyal ilişkiler ve öz farkındalık açısından önemli görmeleri de literatürle uyumludur. Sosyal-duygusal öğrenme alanındaki çalışmalar, öz farkındalık, empati ve sosyal becerilerin öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerine katkı sağladığını göstermektedir (Eldeeb vd., 2025; Henriksen vd., 2025; Mujallid, 2024). Bununla birlikte bu becerilerin geliştirilmesi, yalnızca teknolojiye değil, öğretmenin rehberlik rolüne ve sınıf içi etkileşimlerin niteliğine bağlıdır (Dolzhenko, n.d.; Assalamah vd., 2024; McLain vd., 2013).

Yapay Zekâ Uygulamalarının Duyuşsal Zekâ Gelişimine Katkıları

Araştırma bulguları, öğretmenlerin YZ uygulamalarının öz farkındalık, empati, motivasyon ve özgüven gelişimine katkı sağlayabileceğini düşündüklerini göstermektedir. Literatürde de YZ'nin kişiselleştirilmiş geri bildirim, adaptif öğrenme ve duygu analizi yoluyla öğrencilerin duyuşsal gelişimini destekleyebileceği belirtilmektedir (Costa vd., 2024; Yan vd., 2024; Henriksen vd., 2025). Bu bağlamda, YZ destekli sistemlerin öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine, öğrenme süreçlerini izlemelerine ve öz düzenleme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabileceği söylenebilir.

Kişiselleştirilmiş geri bildirim ve adaptif öğrenme sistemleri, öğrencinin öğrenme hızına ve ihtiyaçlarına göre destek sunarak motivasyon ve özgüven üzerinde olumlu etki oluşturabilir (Costa vd., 2024). Duygu analizi uygulamaları ise öğrencilerin duygusal durumlarını izleyerek uygun destekleyici müdahalelerin zamanında yapılmasına katkı sağlayabilir. Bu yönüyle bulgular, sosyal-duygusal öğrenme literatürüyle ilişkilidir (Liu vd., 2026; Yan vd., 2024; Jomaa vd., 2023).

Bununla birlikte öğrencilerin duygusal durumlarının yapay sistemler tarafından izlenmesi, mahremiyet, güvenlik ve etik kullanım açısından dikkatle ele alınmalıdır. Öğretmenlerin YZ'nin katkılarını kabul ederken insan gözetimi ve etik çerçeveye vurgu yapmaları bu nedenle anlamlıdır (Liu vd., 2026; Benaïcha ve Abdellatif, 2024; Derakhshan ve Lalli, 2025).

Yapay Zekâ Uygulamalarının Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Araştırmada YZ uygulamalarının olumlu yönleri arasında öz farkındalık gelişimi, sosyal becerilerin desteklenmesi, iş birliği fırsatları, bireyselleştirilmiş öğrenme ve öğretmene zaman kazandırması öne çıkmıştır. Literatürde de YZ'nin öğrenci bağlılığını artırabileceği, öğrenme süreçlerini daha kapsayıcı hâle getirebileceği ve sosyal-duygusal öğrenmeyi destekleyebileceği belirtilmektedir (Eldeeb vd., 2025; Henriksen vd., 2025; Mujallid, 2024).

Buna karşılık öğretmenler, insan etkileşiminin azalması, empati becerilerinin zayıflaması, sosyal izolasyon, teknoloji bağımlılığı ve öğretmenin rolünün zayıflaması gibi risklere de dikkat çekmiştir. Bu riskler, literatürde YZ uygulamalarında "insan unsuru"nun geri plana düşmesiyle ilişkilendirilmektedir (Bin-Hady vd., 2024; Liu vd., 2026; Al-Wattary, 2021). Bu nedenle YZ, sınıf içinde sosyal ve duygusal süreçleri destekleyici bir araç olarak kullanılmalı; öğretmenlerin profesyonel özerkliği ve duygusal destek kapasitesi göz ardı edilmemelidir (Costa vd., 2024; Yan vd., 2024; Daldal ve Tuyan, 2024).

Bu bulgu, YZ'nin duyuşsal zekâ gelişiminde tek yönlü bir etkiye sahip olmadığını göstermektedir. Olumlu katkılar, insan merkezli ve pedagojik olarak planlanmış kullanım koşullarında ortaya çıkarken; kontrolsüz ve aşırı kullanım sosyal-duygusal gelişim açısından risk oluşturabilmektedir.

Sınıf Ortamında İnsan Etkileşimi ve Öğretmen Rolü

Araştırmanın en belirgin bulgularından biri, öğretmenlerin YZ'nin insan etkileşiminin yerini alamayacağını düşünceleridir. Öğretmenler, öğrencilerin duygularını anlama, onlarla bağ kurma, model olma ve duygusal destek sağlama gibi işlevlerin teknolojiyle tamamen karşılanamayacağını vurgulamıştır. Bu sonuç, öğretmenin rehberlik ve duygusal destek rolünün YZ destekli ortamlarda da korunması gerektiğini belirten çalışmalarla uyumludur (Costa vd., 2024; Dolzhenko, n.d.; Kildé, 2024).

İnsan merkezli eğitim yaklaşımı, teknolojinin öğretmenin yerine geçmesinden çok öğretmenin pedagojik rolünü desteklemesini gerektirir. Literatürde de YZ'nin ancak öğretmen rehberliğiyle anlamlı ve etkili kullanılabilirliği vurgulanmaktadır (Yan vd., 2024; Yetkin, 2026; Tatnall, 2022). Bu bağlamda araştırma bulguları, YZ destekli sınıfların bile öğretmenin pedagojik liderliği ve duygusal desteğiyle işlevsel hâle geldiğini göstermektedir.

Bununla birlikte bazı çalışmalar, YZ'nin sınıf içi etkileşimleri kendi kendine yeterli hâle getirebileceğini ya da öğretmen rolünü sınırlayabileceğini ileri sürmektedir (Liu vd., 2026; Henriksen vd., 2025). Bu farklılık, YZ entegrasyonunun bağlama, öğretmen yeterliklerine ve uygulama tasarımına bağlı olduğunu göstermektedir.

Gelecek Perspektifi

Öğretmenler, YZ'nin gelecekte daha kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilir hâle geleceğini düşünmektedir. Bu

bulgu, AIEEd alanında YZ'nin öğretmen özerkliğini destekleyebileceğini ve öğrenme süreçlerini daha esnek hâle getirebileceğini belirten çalışmalarla örtüşmektedir (Costa vd., 2024; Benaicha ve Abdellatif, 2024; Erdem vd., 2023). Bununla birlikte öğretmenler, bu gelişimin insan ilişkilerini zayıflatmaması gerektiğini özellikle vurgulamaktadır.

Gelecek açısından en önemli gereksinimlerden biri, öğretmenlerin YZ okuryazarlığı ve etik kullanım konusunda desteklenmesidir. Literatürde de öğretmen eğitiminde YZ etiği, güvenlik, adil kullanım ve insan gözetimi gibi boyutların yer alması gerektiği belirtilmektedir (Aksakallı, 2025; Henriksen vd., 2025; Abdelaal ve Sawi, 2024). Ayrıca YZ ve sosyal-duygusal öğrenme entegrasyonunun etkili olabilmesi için öğretmenlerin bu konuda yeterli bilgiye sahip olması ve kurum düzeyinde bütünleşik programların geliştirilmesi önem taşımaktadır (Henriksen vd., 2025; Mujallid, 2024). Bu açıdan, YZ destekli sınıf yönetiminin geleceği yalnızca teknolojik gelişmelere değil, insan odaklı denetim, etik çerçeve ve öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesine bağlı görünmektedir.

Genel olarak bulgular, YZ'nin duyuşsal zekâ gelişimini destekleme potansiyeline sahip olduğunu, ancak bu potansiyelin öğretmen rehberliği ve insan etkileşimiyle birlikte anlam kazandığını göstermektedir. Literatürle uyumlu biçimde, YZ'nin bireyselleştirilmiş öğrenme, anında geri bildirim ve motivasyon açısından önemli fırsatlar sunduğu; buna karşılık yüz yüze etkileşim, empati ve sosyal bağlılık açısından bazı riskler taşıdığı görülmektedir (Bin-Hady vd., 2024; Costa vd., 2024; Liu vd., 2026; Yan vd., 2024; Eldeeb vd., 2025; Henriksen vd., 2025; Daldal ve Tuyan, 2024).

Bu nedenle sınıf yönetiminde YZ kullanımının sürdürülebilir ve etik bir zemine oturtulması gerekmektedir. Öğretmenlerin meslekî gelişimini ve YZ okuryazarlığını destekleyen programlar, veri güvenliği ve mahremiyet ilkelerini içeren etik kılavuzlar, öğretmen rehberliğini güçlendiren uygulamalar ve sosyal-duygusal öğrenmeyi bütünleştiren kurumsal modeller bu süreçte önem kazanmaktadır. Bu çalışma, öğretmen perspektifinden YZ tabanlı sınıf yönetiminin duyuşsal zekâ gelişimi üzerindeki olası etkilerini ortaya koyarak literatüre katkı sunmaktadır. Sonuç olarak, YZ'nin duyuşsal zekâ gelişimine katkısı, teknolojinin kapasitesinden çok öğretmen rehberliği, pedagojik tasarım ve insan merkezli kullanım anlayışıyla ilişkilidir.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetiminde kullanılan yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimine etkilerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Bulgular, öğretmenlerin yapay zekâyı genel olarak öğrenmeyi destekleyen, öğretmene rehberlik eden ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanabilen yararlı bir eğitim aracı olarak gördüklerini ortaya koymuştur.

Öğretmenler duyuşsal zekânın öğrencilerin akademik başarıları, öz farkındalıkları, empati kurma becerileri, iletişim yeterlikleri ve sosyal ilişkileri açısından kritik bir öneme sahip olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin öz farkındalık, motivasyon, özgüven ve duygusal farkındalık düzeylerini geliştirebileceğini düşünmektedir. Özellikle kişiselleştirilmiş geri bildirimler, bireysel öğrenme desteği ve öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini izleyebilmeleri önemli avantajlar olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçları, yapay zekâ uygulamalarının sosyal becerileri destekleme, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerini sağlama ve öğrenmeye yönelik ilgiyi artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte öğretmenler, yapay zekânın insan ilişkilerinin ve öğretmen rehberliğinin yerini alamayacağı konusunda ortak görüş bildirmişlerdir.

Bulgular ayrıca yapay zekâ uygulamalarının aşırı veya bilinçsiz kullanımının öğrencilerin sosyal etkileşimlerini azaltabileceği, empati becerilerini zayıflatabileceği ve teknoloji bağımlılığı riskini artırabileceği yönündeki kaygıları da ortaya koymuştur. Öğretmenler, yapay zekâ uygulamalarının ancak öğretmen rehberliğinde, kontrollü ve amaçlı kullanıldığında duyuşsal gelişime olumlu katkı sağlayabileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak öğretmenler, yapay zekâ uygulamalarını eğitim sürecini destekleyen önemli bir araç olarak görmekte; ancak öğrencilerin duyuşsal gelişiminde insan ilişkilerinin, öğretmen-öğrenci etkileşiminin, empati ve duygusal bağın vazgeçilmez olduğunu düşünmektedirler.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Yapay zekâ uygulamaları sınıf ortamında öğretmenin yerini alan değil, öğretimi destekleyen araçlar olarak kullanılmalıdır.
2. Öğretmenlere yapay zekâ uygulamalarının pedagojik kullanımı konusunda hizmet içi eğitimler verilmelidir.
3. Yapay zekâ destekli uygulamalar öğrencilerin empati, öz farkındalık ve sosyal becerilerini geliştirecek etkinliklerle zenginleştirilmelidir.
4. Öğrencilerin teknoloji kullanımında öğretmen rehberliği ve denetimi sağlanmalı, bilinçsiz ve aşırı kullanımın önüne geçilmelidir.
5. Yapay zekâ uygulamaları öğrencilerin bireysel özelliklerine, ilgi alanlarına ve öğrenme ihtiyaçlarına göre uyarlanmalıdır.
6. Yapay zekâ destekli öğrenme ortamları öğrenciler arasındaki iş birliğini, iletişimi ve grup çalışmalarını teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır.
7. Okullarda tüm öğrencilerin yapay zekâ uygulamalarına eşit erişimini sağlayacak teknolojik altyapı güçlendirilmelidir.

Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Yapay zekâ uygulamalarının öğrencilerin duyuşsal zekâ gelişimi üzerindeki etkileri deneysel araştırmalarla incelenmelidir.
2. Yapay zekâ kullanılan ve kullanılmayan sınıfların karşılaştırıldığı araştırmalar gerçekleştirilmelidir.
3. Öğrencilerin empati, öz farkındalık ve sosyal becerilerindeki değişimleri inceleyen uzun süreli boylamsal çalışmalar yapılmalıdır.
4. Farklı eğitim kademelerinde görev yapan öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin karşılaştırıldığı araştırmalar yürütülmelidir.
5. Yapay zekâ uygulamalarının öğretmen-öğrenci etkileşimi üzerindeki etkileri karma yöntem araştırmalarıyla daha ayrıntılı biçimde incelenmelidir.
6. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin yapay zekâ uygulamalarına ilişkin algılarının birlikte değerlendirildiği kapsamlı araştırmalar yapılmalıdır.
7. Duygu analizi, kişiselleştirilmiş geri bildirim ve sosyal-duygusal öğrenme odaklı yapay zekâ uygulamalarının etkililiği farklı örneklerde test edilmelidir.

Araştırmacıların Katkı Oranı (Author Contributions)

Bu çalışma iki yazar tarafından ortaklaşa yürütülmüştür. Birinci yazar araştırmanın planlanması, veri toplama süreci, veri analizi ve makalenin yazımında görev almıştır. İkinci yazar araştırma deseninin oluşturulması, bulguların yorumlanması, literatür taraması ve makalenin son hâlinin gözden geçirilmesine katkı sağlamıştır. Her iki yazar da makalenin nihai sürümünü okuyup onaylamıştır.

Çıkar Çatışması (Conflict of Interest)

Yazarlar, bu araştırma kapsamında herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan etmektedir.

Etik Kurul Onayı (Ethics Approval)

Bu araştırma, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur (Toplantı Tarihi: 02.05.2026, Toplantı No: 2026.05, Rapor No: 20260509527). Araştırma sürecinde bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuş, katılımcılardan gönüllü katılım esasına dayalı olarak bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Finansal Destek (Funding)

Bu çalışma herhangi bir kurum, kuruluş veya fon sağlayıcı tarafından desteklenmemiştir.

Kaynakça

- Abdelaal, N. M., & Sawi, I. A. (2024). Perceptions, challenges, and prospects: University professors' use of artificial intelligence in education. *Australian Journal of Applied Linguistics*, 7(1), 1309. <https://doi.org/10.29140/ajal.v7n1.1309>
- Aksakalli, C. (2025). Pre-service EFL teachers' perceived AI literacy and competency: The integration of ChatGPT into English language teacher education. *Sage Open*, 15(3). <https://doi.org/10.1177/21582440251379712>
- Alan, Y. (2020). İlgili çalışmalardan hareketle Suriyelilere Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale University Journal of Education*. <https://doi.org/10.9779/pauefd.748162>
- Al-Wattary, N. (2021). Teachers' perspectives and experiences of social emotional learning in a secondary school in Qatar. *JEP*, 12(36), 1-10. <https://doi.org/10.7176/jep/12-36-01> (Not: Derginin sayfa aralığı kaynağınızda eksikti, genel şablona göre uyarlanmıştır)
- Asma, M. (2023). School based and social media supported micro teaching applications from the PE. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*. <https://doi.org/10.35826/ijetsar.560>
- Assalamah, T. M., Hilza, I. F., & Wafiroh, L. H. (2024). Students' attitudes toward the use of edtech as a powerful pronunciation learning tool in EFL. *International Journal of Education Language Literature Arts Culture and Social Humanities*, 2(3), 161–177. <https://doi.org/10.59024/ijellacush.v2i3.973>
- Ayten, B. K., & Hatipoğlu, B. (2021). Türkçe dersinde konuşma eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Journal of History School*, LIII(LIII), 2467–2495. <https://doi.org/10.29228/joh.52007>
- Bağçeci, B., Erol, C., & Deniz, S. (2022). Comparison of Syrian and Turkish students' attitudes towards English teaching in terms of various variables. *Uluslararası İnovatif Eğitim Araştırmacısı*, 2(2), 276–320. <https://doi.org/10.29228/iedres.62919>
- Banaz, E., & Demirel, O. (2024). Türkçe öğretmen adaylarının yapay zekâ okuryazarlıklarının farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (60), 1516–1529. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1461048>
- Başar, T., Dilek, H., Polat, M., & Macar, K. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları duygu durumlarının mesleki tükenmişlik düzeylerini yordama gücü. *Yaşadıkça Eğitim*, 36(3), 775–793. <https://doi.org/10.33308/26674874.2022363431>
- Battal, Ş., & Akman, B. (2022). Responsive classroom management practices in the context of preschool teachers' professional experiences. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 51(3), 1739–1768. <https://doi.org/10.14812/cufej.1135750>
- Benaicha, B., & Abdellatif, S. (2024). Investigating Algerian EFL teachers' attitudes towards AI utilization in language education. *A.J*, 5(3), 130–150. <https://doi.org/10.70091/atras/ai.8>
- Bin-Hady, W. R. A., Ali, J. K. M., & Al-humari, M. A. (2024). The effect of ChatGPT on EFL students' social and emotional learning. *Journal of Research in Innovative Teaching ve Learning*, 17(2), 243–255. <https://doi.org/10.1108/jrit-02-2024-0036>
- Çatal, F. E. İ. U. (2019). Öğretmen adaylarının çatışma eylem stillerinin duygusal öz-yeterlik düzeylerine göre incelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 14(4), 2361–2382. <https://doi.org/10.29228/turkishstudies.23415>
- Çekici, F., & Toplu, A. (2023). Mediator role of psychological well-being in the relationship between parent's regulation of child's emotion and child's emotion regulation. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 52(3), 800–818. <https://doi.org/10.14812/cuefd.1185911>
- Costa, C., Husain-Habib, N., & Reiter, A. (2024). Integrating AI into education: Successful strategies, ideas, and tools from psychology instructors. *Teaching of Psychology*, 52(3), 330–338. <https://doi.org/10.1177/00986283241297635>
- Daldal, D., & Tuyan, S. (2024). Turkish EFL teachers' knowledge, perceptions and practices regarding social

and emotional learning. *International Journal of Educational Research Review*, 9(2), 108–118. <https://doi.org/10.24331/ijere.1332202>

- Derakhshan, A., & Lalli, G. S. (2025). A phenomenological study on the role of teacher communication behaviours in high school students' willingness to attend AI-enhanced classrooms. *European Journal of Education*, 60(4). <https://doi.org/10.1111/ejed.70309>
- Dilekçi, Ü., & Nartgün, Ş. S. (2019). Adaptation of teachers' instructional emotions scale to Turkish culture and revision and descriptive analysis of the scale. *Educational Administration Theory and Practice Journal*, 25(1). <https://doi.org/10.14527/kuey.2019.002>
- Dolzhenko, I. N. (n.d.). *Social and emotional learning and preservice teacher education: Assessing preservice teachers' knowledge, beliefs, and attitudes* (Doctoral dissertation). <https://doi.org/10.12794/metadc1011839> (Not: Tez/Kitap türündeki bu çalışma için başlık italik yapılmıştır)
- Eldeeb, N., Duane, A., Greenstein, J. E., Nuñez, A., Lee, J., Jones, T. M., & Shapiro, V. B. (2025). "I would add": Educational leaders' understanding of SEL during a statewide community of practice. *Educational Administration Quarterly*, 61(4), 701–738. <https://doi.org/10.1111/177/0013161x251350455>
- Erdem, A. Ü., İyi, T. İ., & Çoban, A. E. (2023). The effect of the Socio-Emotional Learning for Professional Development (SEL-PD) program on Turkish preservice teachers' knowledge and practices. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 473–488. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.1269904>
- Henriksen, D., Creely, E., Gruber, N., & Leahy, S. (2025). Social-emotional learning and generative AI: A critical literature review and framework for teacher education. *Journal of Teacher Education*, 76(3), 312–328. <https://doi.org/10.1177/00224871251325058>
- Jomaa, H., Duquette, C., & Whitley, J. (2023). Elementary teachers' perceptions and experiences regarding social-emotional learning in Ontario. *Brock Education Journal*, 32(1), 9–37. <https://doi.org/10.26522/brocked.v32i1.948>
- Kesik, C., & Ciğerci, F. M. (2021). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi etkinliklerine yönelik algıları. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 304–319. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.952352>
- Kildé, L. (2024). The integration of generative AI in foreign language teacher education: A systematic literature review. *Pedagogika*, 154(2), 5–26. <https://doi.org/10.15823/p.2024.154.1>
- Kiremitçi, O., Çakır, L. Y., Boz, B., Engür, M., & Vurgun, H. (2022). Öğretmen adaylarının mesleki tutum ve yeterlik algılarının, mizaç tiplerine göre değerlendirilmesi: Beden eğitimi ve spor öğretmenliği pedagojik formasyon sertifika programı üzerine bir araştırma. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 51(1), 367–390. <https://doi.org/10.14812/cuefd.985514>
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Liu, H., Fang, X., Cui, Q., & Chiu, T. W. (2026). A systematic mapping review on how generative artificial intelligence impacts social and emotional learning: A case of large language model chatbots. *Review of Education*, 14(1). <https://doi.org/10.1002/rev3.70141>
- McLain, M., Irving-Bell, D., Smith, J., & Martin, M. (2013). *International Conference on Education ve Educational Psychology ICEEPSY 2013 Abstract Book*. [https://doi.org/10.15405/iceepsy2013\(1986-3020](https://doi.org/10.15405/iceepsy2013(1986-3020)
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mujallid, A. T. (2024). Digital active learning strategies in blended environments to develop students' social and emotional learning skills and engagement in higher education. *European Journal of Education*, 59(4). <https://doi.org/10.1111/ejed.12748>
- Ogelman, H. G., Sarıkaya, H. E., & Güngör, H. (2022). Okul öncesi çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerinin değerlendirilmesi. *İzü Eğitim Dergisi*, 4(8), 57–71. <https://doi.org/10.46423/izujed.1087563>

- Öztürk, E., & Özcan, M. B. (2021). Öğretmenlerin duygu yönetim becerileri ile okulun duygusal iklimi arasındaki ilişki. *Journal of History School, LII(LII)*, 1806–1832. <https://doi.org/10.29228/joh.48662>
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research ve evaluation methods* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Sağlam, H., & Kavgacı, H. (2021). Öğretmenlerin duygusal zekâları ile sınıf yönetim becerileri arasındaki ilişkide öz yeterlik inancının aracılık rolü. *Pamukkale University Journal of Education*. <https://doi.org/10.9779/pauefd.775406>
- Şakiroğlu, M. (2019). The effect of self control and emotion regulation difficulties on the problematic smart phone use of young people. *Uluslararası Eğitim Programları Ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 301–308. <https://doi.org/10.31704/ijocis.2019.013>
- Tatnall, A. (2022). Editorial for EAIT issue 6, 2022. *Education and Information Technologies*, 27(6), 7381–7394. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11228-9>
- Yan, Y., Sun, W., & Zhao, X. (2024). Metaphorical conceptualizations of generative artificial intelligence use by Chinese university EFL learners. *Frontiers in Education*, 9. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1430494>
- Yetkin, R. (2026). Redefining teacher–technology relationships: AI-driven platforms in EFL classrooms through the eyes of pre-service teachers. *European Journal of Education*, 61(1). <https://doi.org/10.1111/ejed.70453>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S. (2023). Poker face to bye bye in schools: The effect of school administrators' emotions on job satisfaction. *Journal of Advanced Education Studies*, 5(1), 39–63. <https://doi.org/10.48166/ejaes.1285223>
- Yılmaz, K., Altinkurt, Y., Güner, M., & Şen, B. (2015). The relationship between teachers' emotional labor and burnout level. *E Ejer Eurasian Journal of Educational Research*, 15(59). <https://doi.org/10.14689/ejer.2015.59.5>
- Yükseköğretim Kurulu. (2021). *Yükseköğretim kurumları bilimsel araştırma ve yayın etiği yönergesi*. Ankara: YÖK Yayınları.
- Yurtseven, N. (2020). Teacher emotion questionnaire: A Turkish adaptation, validity, and reliability study. *Pegegog Journal of Education and Instruction*, 10(1), 251–282. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2020.009>
- Zembat, R., & Yılmaz, H. (2023). Okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme becerileri ile öğretmen-çocuk ilişkisi üzerine bir değerlendirme. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*. <https://doi.org/10.7822/omuefd.1252629>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

With the increasing adoption of artificial intelligence (AI) technologies in education, teaching processes, classroom management and teachers' roles are undergoing significant transformation. In particular, AI-powered applications such as ChatGPT, Quizlet, Kahoot and similar tools offer solutions tailored to students' individual learning needs, support teaching processes and enrich learning experiences. However, the use of artificial intelligence in education is emerging as a topic that must be evaluated not only in terms of cognitive learning outcomes but also in terms of students' social and emotional development. Emotional intelligence encompasses components such as self-awareness, empathy, emotion regulation, motivation and social skills, which play a significant role in an individual's academic and social life. Whilst the majority of studies in the literature examining the relationship between artificial intelligence and education focus on academic achievement, technology acceptance and learning performance, it is evident that there are limited studies addressing the effects of artificial intelligence applications used in classroom management on students' emotional intelligence development, based on teachers' perspectives. The aim of this study is to examine the effects of artificial

intelligence applications used in classroom management on the development of students' emotional intelligence, based on the views of secondary school teachers.

Method

The research was conducted as a case study within the framework of a qualitative research approach. The study group consisted of 10 secondary school teachers working in different subjects during the 2025–2026 academic year, selected using purposive sampling. The participants teach in various subjects, including Turkish, English, Social Studies, Mathematics, Science, Guidance and Counselling, and Primary Education. Research data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher. The interview form was designed in line with expert opinions and comprised a total of 16 open-ended questions. Content analysis was used to analyse the data. During the analysis process, the data were coded, similar codes were grouped under categories, and themes were identified. The study was based on the criteria of credibility, transferability, consistency and confirmability proposed by Lincoln and Guba (1985). The research was conducted following approval from the ethics committee.

Findings

The research findings indicate that teachers generally regard artificial intelligence as an important educational tool that supports learning, facilitates teaching processes and can be adapted to students' individual needs. Participants noted that emotional intelligence is important in terms of students' academic achievement, social relationships, empathy skills and the development of self-awareness.

Teachers stated that artificial intelligence applications could contribute particularly to the development of self-awareness, motivation, self-confidence and emotional awareness.

Personalised feedback, the ability for pupils to monitor their own learning processes, and the provision of individualised learning support were identified as key advantages. Furthermore, it was found that AI applications help pupils recognise their strengths and weaknesses, increase their interest in learning, and support classroom participation for some pupils.

Conversely, teachers expressed concerns that the excessive or thoughtless use of AI could reduce human interaction, weaken empathy skills, increase the risk of social isolation and lead to technology addiction. Participants emphasised that whilst artificial intelligence serves as a supportive tool in the educational process, it cannot replace the teacher's guiding role, human relationships or emotional bonds. Furthermore, whilst it is anticipated that artificial intelligence applications will become more personalised and adaptable in the future, it was stressed that a human-centred approach must be maintained throughout this process.

Conclusion

The research findings demonstrate that artificial intelligence applications have the potential to support the development of students' emotional intelligence. In particular, it was determined that AI-supported applications could make significant contributions to enhancing self-awareness, motivation, self-confidence and interest in learning. However, it has been concluded that emotional development cannot be sustainably supported by technology-based tools alone; rather, teacher guidance, human relationships and social interaction are decisive factors in this process. The findings indicate that artificial intelligence should be regarded not as a substitute for the teacher, but as a complementary tool that supports the teaching process.

Recommendations

Based on the research findings, it is recommended that AI applications be used in the classroom under teacher guidance and in line with pedagogical objectives. In-service training programmes should be organised to develop teachers' AI literacy, and applications should be designed to support pupils' empathy, self-awareness and social skills. Furthermore, guidance initiatives should be carried out to ensure pupils use technology responsibly.

For future research, it is recommended that experimental studies be carried out comparing classrooms that use AI with those that do not; that changes in pupils' affective development be examined through longitudinal studies; and that mixed-methods research be conducted to jointly evaluate the views of different stakeholders (teachers, pupils and parents).